

**Opinie w sprawie zasad i kryteriów rekrutacji oraz programów kształcenia
Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
w roku akademickim 2025/2026**

Na wniosek Władz Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie wydaje się opinie w sprawie projektów dotyczących programu oraz zasad i kryteriów rekrutacji do Szkoły Doktorskiej na rok 2025/2026. Propozycje zmian przekazano Samorządowi Doktorantów UKEN dnia 29 listopada 2024 roku. Opiniowanie wraz z dyskusją merytoryczną odbyło się na posiedzeniu Parlamentu Samorządu Doktorantów w dniu 9 grudnia. W prowadzonych konsultacjach wzięły również udział osoby z pierwszego roku studiów w Szkole Doktorskiej, które nie są członkami Parlamentu.

Opiniowaniu podlegają następujące dokumenty:

1. Zasady i Kryteria Rekrutacji do Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w roku akademickim 2025/2026;
2. Szczegółowe Kryteria Kwalifikacyjne dla kandydatów do Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w roku akademickim 2025/2026;
3. Program Kształcenia w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie obowiązujący od roku akademickiego 2025/2026.

Celem opinii jest przedstawienie stanowiska środowiska doktorantów, z uwzględnieniem potencjalnego wpływu zaproponowanych modyfikacji na jakość kształcenia, warunki realizacji doktoratu oraz przejrzystość i równość dostępu do procesu rekrutacyjnego.

I. Zmiany dotyczące projektu Zasad i Kryteriów Rekrutacji do Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w roku akademickim 2025/2026:

1. Wszystkie zaproponowane zmiany opiniujemy pozytywnie.

Komentarz: Żadne zapisy w przedstawionym projekcie nie budzą naszych zastrzeżeń. Szczególnie popieramy dodanie w § 7 zapisu o życiorysie naukowym „lub artystycznym”. Bardzo pozytywnie oceniamy również zapis z § 13, w którym dopuszcza się możliwość przyjęcia do Szkoły Doktorskiej osoby z grantu poza ustalonym limitem przyjęć. Z jednej strony pozwala to na zachowanie wysokiego potencjału badawczego jednostki, z drugiej zaś unika sytuacji, w której wysoko oceniony kandydat z rekrutacji w standardowym trybie mógłby zostać odrzucony z powodu przyjęcia kandydata z grantu.

II. Zmiany dotyczące projektu Szczegółowych Kryteriów Kwalifikacyjnych dla kandydatów do Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w roku akademickim 2025/2026:

1. Zmiany w dyscyplinie **Filozofia** opiniujemy pozytywnie.

Komentarz: Za bardzo istotne uznajemy dopuszczenie do rekrutacji osób spoza kierunków humanistycznych.

2. Zmiany w dyscyplinie **Językoznawstwo** opiniujemy pozytywnie z zastrzeżeniem.

Komentarz: Rozumiemy intencję całego zapisu. Musimy jednak wspomnieć o sygnałach otrzymywanych ze strony doktorantów z nauk humanistycznych, jednoznacznie wskazujące, iż wybór promotora przed lub w trakcie procesu rekrutacyjnego może wpłynąć negatywnie na sposób jego rozstrzygnięcia. Twierdzimy, że może to również znacząco utrudnić rekrutację osobom spoza naszej uczelni, przy czym należy podkreślić, że celem wprowadzonych zapisów powinno być w naszym mniemaniu unikanie ewentualnej sytuacji faworyzowania kandydatów-absolwentów z UKEN. Nasze wątpliwości wzbudza również zapis z punktu 3, który ustala, że zmiana tematu zaproponowanego w projekcie badawczym może polegać „wyłącznie na modyfikacji jego formuły i zakresu, meritum zaś powinno pozostać bez zmian”. Twierdzimy, że możliwe są sytuacje, w których zmiana tematu może okazać się zupełnie niezbędna w zrealizowaniu projektu. Jeżeli ewentualna zmiana, nawet całkowita, okazałaby się być w pełni uzasadniona i zostałaby zatwierdzona przez promotora oraz Szkołę Doktorską, to zapis zakazujący takiej zmiany byłby jedynie zbędnym ograniczeniem swobody badawczej.

3. Zmiany w dyscyplinie **Literaturoznawstwo** opiniujemy pozytywnie z zastrzeżeniem.

Komentarz: Analogicznie do Językoznawstwa – twierdzimy, że wybór promotora przed lub w procesie rekrutacji może wpłynąć negatywnie na sposób jego rozstrzygnięcia. Decyzję o zmianach i dodatkowych konsultacjach poddajemy pod rozagę Rad Dyscyplin. Dodatkowe zastrzeżenia budzi również zapis w punktacji o ocenie „stopnia możliwości zrealizowania projektu badawczego (w tym efektywnej współpracy naukowej z przyszłym promotorem)”. Nie jest jasne w jaki sposób oszacowana miałaby być tutaj efektywność współpracy z przyszłym promotorem. Głosy krytyczne wobec tego zapisu podniosły wszystkie osoby reprezentujące nauki humanistyczne obecne na naszym posiedzeniu. Apelujemy więc o rezygnację z części zapisu podanej w nawiasie i pozostanie przy ocenie samych „szans na zrealizowanie projektu badawczego”.

4. Zmiany w dyscyplinie **Matematyka** opiniujemy pozytywnie.

Komentarz: W tym przypadku zwrócono uwagę, że dla osób reprezentujących nauki ścisłe atutem jest istnienie wymogu o wcześniejszym znalezieniu potencjalnego promotora. Z tego względu zaproponowane zmiany opiniujemy pozytywnie.

5. Zmiany w dyscyplinie **Nauki biologiczne** opiniujemy pozytywnie.

Komentarz: Analogicznie do Matematyki. Dodatkowo, bardzo pozytywnie oceniamy dopuszczenie do rekrutacji absolwentów dziedzin innych niż dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych. Uznajemy, że może się to przyczynić do wzrostu potencjału interdyscyplinarnego Szkoły Doktorskiej.

6. Zmiany w dyscyplinie **Nauki o polityce i administracji** opiniujemy pozytywnie z zastrzeżeniem.

Komentarz: W ocenie punktowej postępowania rekrutacyjnego dodano, iż ocenie poddana będzie „możliwość realizacji proponowanego projektu badawczego, wsparta opinią samodzielnego pracownika naukowego.” Prosimy o doprecyzowanie zapisu oraz wyraźne zaznaczenie, czy wspomniana opinia ma dotyczyć samego projektu, czy również potencjału kandydata. Jako Samorząd Doktorantów jesteśmy zwolennikami opcji, w której wspomniana opinia miałaby dotyczyć wyłącznie samego projektu. Zasadnym rozwiązaniem byłoby również wcześniejsze przygotowanie wzoru dokumentu opinii, aby jej forma nie budziła niczych zastrzeżeń.

7. Zmiany w dyscyplinie **Sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki** opiniujemy pozytywnie z zastrzeżeniem.

Komentarz: Zapis o ocenie projektu badawczego, który wskazuje, iż projekt ten „nie może być powtórzeniem lub kontynuacją pracy magisterskiej”, wymaga w naszej ocenie doprecyzowania. W dyscyplinach artystycznych może się zdarzyć, iż za kontynuację tematu pracy uznane zostanie samo kontynuowanie danego motywu artystycznego. Może to budzić wątpliwości w ocenie tego, czy dany projekt jest kontynuacją dopuszczalną, czy też niedopuszczalną w świetle takiego zapisu. Sugerujemy, aby wskazać co rozumiane jest przez „powtórzenie lub kontynuację”, aby uniknąć nieporozumień. Podobny problem w naszej ocenie występuje w zapisie o portfolio, gdzie widnieje, iż: „Poza osiągnięciami z okresu studiów, konieczne jest udokumentowanie dorobku po ukończeniu studiów magisterskich.” Takie sformułowanie może sugerować, iż kandydatem na studia w omawianej dyscyplinie może być wyłącznie osoba, która taki dorobek posiada. Może to skutecznie odstraszać osoby, które chciałyby wziąć udział w rekrutacji od razu po studiach drugiego stopnia, z powodu braku (w ich ocenie) wystarczająco dużego dorobku z czasu „po ukończeniu studiów magisterskich.” Rozumiejąc intencję zapisu, proponujemy dodanie na końcu uwagi w nawiasie „... (jeśli istnieje);” unikający wykluczenia osób, które nie miały możliwości takowego dorobku wypracować we wskazanym czasie.

8. Zmiany we wszystkich pozostałych dyscyplinach, nieujętych w poprzednich punktach niniejszego dokumentu, opiniujemy pozytywnie bez zastrzeżeń.

III. Zmiany dotyczące projektu Programu Kształcenia w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie obowiązującego od roku akademickiego 2025/2026:

1. Wszystkie zaproponowane zmiany opiniujemy pozytywnie.

Z wyrazami szacunku

PRZEWODNICZĄCY
Samorządu Doktorantów UKEN

mgr Kamil Rajkowski